

DẪN LIỆU BƯỚC ĐẦU VỀ THÀNH PHẦN LOÀI THỰC VẬT ĐẢO CỒN CỎ

Đỗ Xuân Cẩm*

Đảo Cồn Cỏ (còn gọi là Hòn Cỏ, Con Cỏ, Hòn Mô) là một đảo nhỏ ở biển Đông, thuộc tỉnh Quảng Trị. Đảo cách Mũi Lay 27km về phía đông, ở vị trí 17°10' vĩ độ Bắc, 107°21' kinh độ Đông. Trước đây, đảo thuộc xã Vĩnh Quang, huyện Gio Linh do Tỉnh đội Quảng Trị quản lý, được chính thức thành lập huyện đảo theo Nghị định 174/2004/CP ngày 01/10/2004 của Chính phủ, với diện tích 2,2km², dân số khoảng 400 người.

I. Xuất phát điểm

Vừa qua, trong tinh thần hỗ trợ khoa học, đào tạo của Trường Đại học Nông Lâm Huế đối với huyện đảo Cồn Cỏ, một phái đoàn gồm lãnh đạo nhà trường và một số khoa liên quan đã đến thăm đảo. Sau hai ngày khảo sát sơ bộ các sinh cảnh của đảo, nhà trường đã quyết định giúp huyện đảo điều tra thảm thực vật. Nhóm nghiên cứu được thành lập với 8 thành viên và đã tổ chức khảo sát thực địa trong suốt 7 ngày nhằm điều tra hiện trạng về thành phần loài thực vật và các trạng thái rừng trên đảo Cồn Cỏ.

Mục tiêu của công việc nghiên cứu này nhằm hoạch định chiến lược khoanh nuôi, xúc tiến tái sinh rừng tự nhiên, chuyển đổi rừng trồng và trồng cây xanh phân tán nhằm phòng hộ chống thiên tai, bảo vệ môi trường, cải thiện nguồn nước và phục vụ du lịch sinh thái.

II. Nội dung và phương pháp nghiên cứu

1. Nội dung

- Điều tra hiện trạng thành phần loài thực vật;
- Điều tra hiện trạng các trạng thái rừng;
- Tìm hiểu đặc điểm phân bố, tái sinh, thích nghi của các thực vật đặc trưng;
- Chọn loài thích hợp để trồng dặm làm giàu rừng tự nhiên và chuyển đổi rừng trồng thành rừng cây bản địa phục vụ du lịch.

2. Phương pháp nghiên cứu

- Điều tra hiện trường theo tuyến và ô tiêu chuẩn;

* Trường Đại học Nông Lâm Huế.

- Giám định loài theo phương pháp so sánh hình thái;
- Lập bảng danh lục theo hai phương thức: ngành và lớp xếp theo trình tự tiến hóa; họ và loài xếp theo trình tự bảng chữ cái.

III. Kết quả nghiên cứu

Trong khuôn khổ của tạp chí, ở bài viết này, chúng tôi chỉ nêu kết quả về thành phần loài. Kết quả bước đầu cho thấy thành phần loài thực vật ở đảo Côn Cỏ khá phong phú, với trên 250 loài, thuộc 4 ngành thực vật khác nhau: ngành Thông đá, ngành Dương xỉ, ngành Thông và ngành Ngọc lan. Trong đó hầu hết tập trung ở ngành Ngọc lan, và trong ngành này, các loài thuộc lớp Ngọc lan chiếm tỷ trọng cao nhất (bảng 1).

Kết quả này chưa phản ánh hết nguồn gen thực vật ở đảo, một phần do thời gian nghiên cứu ngắn, một phần do thiếu tài liệu cơ bản; có một số loài khó định danh. Trong khi chờ đợi sự tìm tòi, nghiên cứu tiếp theo, chúng tôi cũng thống kê được 238 loài, thuộc 83 họ thực vật khác nhau (bảng 2).

Bảng 1. Phân bố số taxon bậc chi và bậc loài trong các ngành khác nhau

TT	Ngành và lớp thực vật	Số họ	Số chi	Số loài
1	Thông đá - Lycopodiophyta	1	1	2
2	Dương xỉ - Polypodiophyta	5	7	8
3	Thông - Pinophyta	1	2	2
4	Ngọc lan - Magnoliophyta			
	- Lớp Ngọc lan - Magnoliopsida	63	151	195
	- Lớp Hành - Liliopsida	13	27	31
	Tổng	83	188	238

Bảng 2. Thành phần loài thực vật phát hiện ở đảo Côn Cỏ, đã được giám định

TT	Các taxon		Dạng sống	Trạng thái
	Tên tiếng Việt	Tên khoa học		
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)
Ngành Thông đá - Lycopodiophyta				
1	Họ Quyển bá	Selaginellaceae		
1	Quyển bá (2 loài)	<i>Selaginella</i> spp.	Cây thảo	Hd
Ngành Dương xỉ - Polypodiophyta				
2	Họ Bồng bong	Schizeaceae		
2	Bồng bong	<i>Lygodium flexuosum</i> (L.) Sw.	Dây leo	Hd
3	Bồng bong Nhật	<i>Lgodium japonicum</i> (Thunb.) Sw.	Dây leo	Hd
3	Họ Chân xỉ	Pteridaceae		
4	Choại	<i>Stenochlaena palustris</i> (Burm.) Redd.	Cây thảo	Hd
5	Ráng đại	<i>Acrostichum aureum</i> L.	Cây thảo	Hd
4	Họ Nguyệt xỉ	Adiantaceae		
6	Ráng Chân xỉ	<i>Pteris vittata</i> L.	Cây thảo	Hd
5	Họ Ráng Tây sơn	Gleicheniaceae		
7	Vọt, Tế, Guột	<i>Dicranopteris linearis</i> (Burm.) Underw.	Cây bụi	Hd

(1)	(2)	(3)	(4)	(5)
6	Họ Ráng đa túc	Polyodiaceae		
8	Ráng Hòa mạc thon	<i>Pyrosia lanceolata</i> (L.) Farw.	Cây phụ sinh	Hd
9	Ráng Thụ hàng rít	<i>Phymatorosus scolopendrina</i> (Burm.) Pic.-Ser.	Cây thảo	Hd
Ngành Thông – Pinophyta (Ngành Hạt trần – Gymnospermatophyta)				
7	Họ Hoàng đàn	Cupressaceae		
10	Bút tùng, Tùng mốc	<i>Cupressus lusitanica</i> Mill.	Cây gỗ	Tr
11	Trắc bách diệp	<i>Thuja orientalis</i> L. [<i>Biota orientalis</i> (L.) Endl.]	Cây bụi	Tr
Ngành Ngọc lan – Magnoliophyta (Ngành Hạt kín – Angiospermatophyta)				
Lớp Ngọc lan – Magnoliopsida (Lớp Hai lá mầm – Dicotyledoneae)				
8	Họ Bàng biển	Combretaceae		
12	Bàng biển	<i>Terminalia catappa</i> L.	Cây gỗ	Hd
9	Họ Bằng lăng	Lythraceae		
13	Bằng lăng nước	<i>Lagerstroemia speciosa</i> (L.) Pers.	Cây gỗ	Tr
14	Tử vi	<i>Lagerstroemia indica</i> L.	Cây bụi	Tr
10	Họ Bầu bí	Cucurbitaceae		
15	Bát bát	<i>Coccinia grandis</i> (L.) Voigt.	Dây leo	Hd
16	Bí đao	<i>Benincasia hispida</i> (Thunb.) Cogn.	Dây bò, leo	Tr
17	Bí ngô	<i>Cucurbita maxima</i> Duch. ex Lam.	Dây bò, leo	Tr
18	Dây cổ yếm, Giảo cổ lam	<i>Gynostemma pentaphyllum</i> (Thunb.) Mak.	Dây leo	Hd
19	Gấc	<i>Momordica cochinchinensis</i> (Lour.) Spreng.	Dây leo	Tr
20	Mướp đắng	<i>Momordica charantia</i> L.	Dây bò, leo	Tr
21	Mướp ngọt	<i>Luffa cylindrica</i> (L.) M.J. Roem.	Dây bò, leo	Tr
11	Họ Bìm bìm	Convolvulaceae		
22	Bìm trắng	<i>Ipomoea trichosperma</i> Bl.	Dây bò, leo	Hd
23	Bìm vàng	<i>Merremia gemella</i> (Burm. f.) Hall. f.	Dây bò, leo	Hd
24	Muống biển	<i>Ipomoea pes-caprae</i> (L.) Sw.	Dây bò	Hd
12	Họ Bồ hòn	Sapindaceae		
25	Nhãn	<i>Dimocarpus longan</i> Lour.	Cây gỗ	Tr
26	Trưởng mật	<i>Amesiodendron chinense</i> (Merr.) Hu.	Cây gỗ	Hd
27	Vải	<i>Litchi sinensis</i> Radlk.	Cây gỗ	Tr
13	Họ Bông	Malvaceae		
28	Bái bánh bò	<i>Sida rhombifolia</i> L.	Bụi nhỏ	Hd
29	Bái nhọn	<i>Sida acuta</i> Burm.f.	Bụi nhỏ	Hd
30	Bông biển, Tra biển	<i>Hibiscus tiliaceus</i> L.	Cây gỗ	Hd
31	Bụp, Dâm bụp	<i>Hibiscus rosa-sinensis</i> L.	Cây bụi	Tr
32	Bụp giàn xay	<i>Malvaviscus arboreus</i> Cav.	Cây bụi	Tr
33	Cối xay	<i>Abutilon indicum</i> (L.) Sweet	Cây bụi	Hd
34	Hoàng manh	<i>Malvastrum coromandelianum</i> (L.) Grurke	Cây thảo	Hd

(1)	(2)	(3)	(4)	(5)
35	Ké hoa đào	<i>Urena lobata</i> L.	Cây bụi	Hd
	14 Họ Bông phấn	Nyctaginaceae		
36	Nam sâm bò	<i>Boerhavia diffusa</i> L.	Cây thảo	Hd
	15 Họ Cà	Solanaceae		
37	Cà chua bi	<i>Lycopersicum esculentum</i> var. <i>cerasiforme</i>	Cây bụi	Hd
38	Cà dại lông	<i>Solanum incanum</i> L.	Cây bụi	Hd
39	Cà gai	<i>Solanum torvum</i> Sw.	Cây bụi	Hd
40	Cà trái vàng	<i>Solanum virginianum</i> L.	Cây bụi	Hd
41	Ớt hiểm	<i>Capsicum frutescens</i> var. <i>microcarpum</i> (DC.) Bail.	Cây bụi	Hd
42	Thuốc lá	<i>Nicotiana tabacum</i> L.	Cây thảo	Hd
	16 Họ Cà phê	Rubiaceae		
43	Găng gai	<i>Randia spinosa</i> (L.f.) Poiret	Bụi trườn	Hd
44	Lá mơ	<i>Paederia foetida</i> L.	Dây leo	Hd
45	Lấu	<i>Psychotria condorensis</i> Pierre ex Pit.	Cây bụi	Hd
46	Nhàu	<i>Morinda citrifolia</i> L.	Cây gỗ nhỏ	Hd
47	Nhàu lá nhỏ	<i>Morinda parvifolia</i> Bartl.	Dây leo	Hd
	17 Họ Cam	Rutaceae		
48	Bí bái, Ba chạc	<i>Euodia lepta</i> (Spreng.) Merr.	Cây bụi	Hd
49	Cơm rượu lá mập	<i>Glycomis crassifolia</i> Ridl.	Cây bụi	Hd
50	Sâng, Sên, Xuyên tiêu	<i>Zanthoxylum nitidum</i> (Lamk.) DC	Bụi trườn	Hd
51	Tiểu quật lá tròn	<i>Atalantia rotundifolia</i> (Thev.) Tan.	Cây bụi	Hd
52	Tiểu quật Roxburgh	<i>Atalantia roxburghiana</i> Hook. f.	Cây bụi	Hd
	18 Họ Chè	Theaceae		
53	Huỳnh nương	<i>Ternstroemia penangiana</i> Choisy	Cây gỗ	Hd
	19 Họ Chia vôi	Buddleiaceae		
54	Chia vôi	<i>Buddleia asiatica</i> Lour.	Cây bụi	Hd
	20 Họ Cò ke, Đay	Tiliaceae		
55	Giam ít nhị	<i>Grewia oligandra</i> Pierre	Cây bụi	Hd
	21 Họ Cỏ roi ngựa	Verbenaceae		
56	Bâng khuâng	<i>Stachytarpheta jamaicensis</i> (L.) Vahl.	Cây thảo	Hd
57	Bọ mảy	<i>Clerodendron cyrtophyllum</i> Turcz.	Cây bụi	Hd
58	Bọ mảy dài đỏ	<i>Clerodendron fortunatum</i> L.	Cây bụi	Hd
59	Cách	<i>Premna serratifolia</i> L.	Cây gỗ	Hd
60	Ngọc nữ biển	<i>Clerodendron inerme</i> (L.) Kuntze	Cây bụi	Hd
61	Ngọc nữ Lanessan	<i>Clerodendrum lanessanii</i> P. Dop.	Cây bụi	Hd
62	Ngũ sắc	<i>Lantana camara</i> L.	Cây bụi	Hd
63	Từ bi biển	<i>Vitex rotundifolia</i> L.	Cây thảo	Hd
64	Tử châu	<i>Callicarpa macrophylla</i> Vahl.	Cây bụi	Hd
	22 Họ Côm	Elaeocarpaceae		
65	Côm Griffith	<i>Elaeocarpus griffithii</i> (Wight) A. Gray	Cây gỗ	Hd

(1)	(2)	(3)	(4)	(5)
66	Trứng cá	<i>Muntingia calabura</i> L.	Cây gỗ	Tr
	23 Họ Côm ngội	Myrsinaceae		
67	Côm ngội răng	<i>Ardisia crenata</i> Sims.	Cây bụi	Hd
68	Trá	<i>Aegyceras floridum</i> R. & Sch.	Cây gỗ	Hd
	24 Họ Cúc	Asteraceae		
69	Cỏ cúc áo	<i>Vernonia patula</i> (Dryand.) Merr.	Cây thảo	Hd
70	Cỏ hôi	<i>Ageratum conyzoides</i> L.	Cây thảo	Hd
71	Cỏ Lào	<i>Eupatorium odoratum</i> L.	Cây thảo	Hd
72	Cỏ mực	<i>Eclipta prostrata</i> (L.) L.	Cây thảo	Hd
73	Cúc đất, Cỏ mui	<i>Tridax procumbens</i> L.	Cây thảo	Hd
74	Cúc đồng tiền	<i>Gerbera jamesonii</i> Bolus ex Hook.	Cây thảo	Tr
75	Đơn buốt, Song nha	<i>Bidens pilosa</i> L.	Cây thảo	Hd
76	Kim thất, Bấu đất	<i>Gynura procumbens</i> (Lour.) Merr.	Cây thảo	Hd
77	Ngải cứu	<i>Artemisia vulgaris</i> L.	Cây thảo	Hd, Tr
78	Rau khúc	<i>Gnaphalium polycaulon</i> Pers.	Cây thảo	Hd
79	Sơn cúc	<i>Wedelia montana</i> (Bl.) Boerl.	Cây thảo	Hd
80	Sư nha	<i>Taraxacum officinalis</i> Weber	Cây thảo	Hd
	25 Họ Dâu tằm	Moraceae		
81	Cửa lá đẹp	<i>Ficus callophylla</i> Bl. var. <i>callophylla</i>	Cây gỗ	Hd
82	Duối nhám	<i>Streblus asper</i> Lour.	Cây gỗ	Hd
83	Duối Tích Lan	<i>Streblus zeylanicus</i> (Thw.) Kurz.	Cây gỗ	Hd
84	Đa lông	<i>Ficus fulva</i> Reinw. ex Bl.	Cây gỗ	Tr
85	Đa chai	<i>Ficus callosa</i> Willd.	Cây gỗ	Hd
86	Mít	<i>Artocarpus heterophyllus</i> Lamk.	Cây gỗ	Tr
87	Ngái	<i>Ficus hispida</i> L.f.	Cây gỗ	Hd
88	Sanh	<i>Ficus benjamina</i> L.	Cây gỗ	Tr
	26 Họ Dền	Amaranthaceae		
89	Cỏ súốt, Cỏ xuyết	<i>Achyranthes aspera</i> L.	Cây thảo	Hd
90	Dền gai	<i>Amaranthus spinosus</i> L.	Cây thảo	Hd
91	Dền xanh	<i>Amaranthus viridis</i> L.	Cây thảo	Hd
92	Diếc không cuống	<i>Alternanthera sessilis</i> (L.) A. DC.	Cây thảo	Hd
93	Mào gà	<i>Celosia argentea</i> L.	Cây thảo	Hd
	27 Họ Dung	Symplocaceae		
94	Dung chùm	<i>Symplocos racemosa</i> Roxb.	Cây gỗ	Hd
95	Dung Trung Bộ	<i>Symplocos annamensis</i> Nooteb.	Cây gỗ	Hd
	28 Họ Đào lộn hột	Anacardiaceae		
96	Dâu gia xoan	<i>Allospondias lakonensis</i> (Pierre) Stapf.	Cây gỗ	Hd
97	Sấu	<i>Dracontomelon duperreanum</i> Pierre	Cây gỗ	
Hd				
98	Xoài	<i>Mangifera indica</i> L.	Cây gỗ	Tr
	29 Họ Đậu	Fabaceae		
99	Cỏ ba lá, Hàn the	<i>Desmodium heterophyllum</i> (Willd.) DC.	Cây thảo	Hd
100	Cóc kèn	<i>Derris thyrsoiflora</i> (Benth.) Benth.	Dây leo	Hd

(1)	(2)	(3)	(4)	(5)
101	Dây đồng ba	<i>Dunbaria podocarpa</i> Kurz.	Dây leo	Hd
102	Đồng tiền, Kim tiền thảo	<i>Desmodium styracifolium</i> (Osborne) Merr.	Cây thảo	Hd
103	Gụ lau, Gõ lau	<i>Sindora tonkinensis</i> A.Chev. ex K.S.S. Lars.	Cây gỗ	Hd
104	Tràng quả 3 hoa	<i>Desmodium triflorum</i> DC.	Cây thảo	Hd
105	Mắc mẻo khổng lồ	<i>Mucuna gigantea</i> (Willd.) A.P. de Cand.	Dây leo	Hd
106	Vông nem	<i>Erythrina variegata</i> L.	Cây gỗ	Hd
30 Họ Đinh		Bignoniaceae		
107	Quao núi Trung Bộ	<i>Sterospermum annamense</i> A.Chev. ex Dop.	Cây gỗ	Hd
108	Quao vàng	<i>Sterospermum cylindricum</i> Pierre ex Dop.	Cây gỗ	Hd
31 Họ Đu đủ		Caricaceae		
109	Đu đủ	<i>Carica papaya</i> L.	Cây thảo	Tr, Hd
32 Họ Hếp		Scaevolaceae		
110	Hếp (Uớp trơn)	<i>Scaevola taccada</i> (Gaertn.) Roxb.	Cây bụi	Hd
33 Họ Hoa hồng		Rosaceae		
111	Dum ngấy, Mâm xôi	<i>Rubus alcaefolius</i> Poiret.	Bụi trườn	Hd
112	Ngấy hương	<i>Rubus cochinchinensis</i> var. <i>glabrescens</i> Card.	Bụi trườn	Hd
34 Họ Hoa mõm chó		Scrophulariaceae		
113	Cam thảo đất	<i>Scoparia dulcis</i> L.	Cây thảo	Hd
35 Họ Hoa tán		Apiaceae		
114	Rau má	<i>Centella asiatica</i> (L.) Urb.	Cây thảo bò	Hd
115	Rau má lá nhỏ	<i>Hydrocotyle rotundifolia</i> Roxb.	Cây thảo bò	Hd
36 Họ Hồ tiêu		Piperaceae		
116	Càng cua	<i>Peperomia pellucida</i> Kunth.	Cây thảo	Hd
117	Tiêu rừng	<i>Piper arboricola</i> C. DC.	Dây leo thảo	Hd
37 Họ Lạc tiên		Passifloraceae		
118	Lạc tiên đại, Nhãn lồng	<i>Passiflora foetida</i> L.	Dây leo	Hd
119	Lồng đèn	<i>Passiflora moluccana</i> Reinw. ex Bl.	Dây leo	Hd
38 Họ Liên đẳng		Hernandiaceae		
120	Liên điệp đẳng, Tung	<i>Hernandia nymphaefolia</i> (Presl.) Kubitski	Cây gỗ	Hd
39 Họ Lộc vừng, Chiếc		Lecythidaceae		
121	Chiếc bàng, Bàng vuông	<i>Barringtonia asiatica</i> (L.) Kurz.	Cây gỗ	Hd
40 Họ Long não		Lauraceae		
122	Bơ	<i>Persea americana</i> Mill.	Cây gỗ	Tr
123	Bời lời cuống ngắn	<i>Litsea brevipedunculata</i> Lec.	Cây gỗ	Hd
124	Bời lời nhót	<i>Litsea glutinosa</i> (Lour.) Rob.	Cây gỗ	Hd
125	Chập chạ	<i>Beilschmiedia sphaerocarpa</i> Lec.	Cây gỗ	Hd
126	Hậu phát	<i>Cinnamomum polyadelphum</i> (Lour.) Kost.	Cây gỗ	Hd

(1)	(2)	(3)	(4)	(5)
127	Kháo	<i>Machilus thunbergi</i> var. <i>condorensis</i> Lec.	Cây gỗ	Hd
128	Mong	<i>Beischmiedia vidalii</i> Kost.	Cây gỗ	Hd
129	Quế quan	<i>Cinnamomum verum</i> Presl.	Cây gỗ	Hd
130	Quế rành	<i>Cinnamomum burmannii</i> (Nees) Bl.	Cây gỗ	Hd
41 Họ Mã tiền		Loganiaceae		
131	Bàng nước	<i>Fagraea crenata</i> Birah	Cây gỗ	Hd
132	Mã tiền láng	<i>Strychnos lucida</i> R. Br.	Cây gỗ	Hd
133	Trai chùm	<i>Fagraea racemosa</i> Jack. in Roxb.	Cây gỗ	Hd
42 Họ Màng màng		Capparidaceae		
134	Cáp lá nhọn	<i>Capparis acutifolia</i> Sw.	Bụi trườn	Hd
135	Cáp nhiều hoa	<i>Capparis floribunda</i> Wight.	Bụi trườn	Hd
136	Màng màng tím	<i>Cleome chelidonii</i> L.f.	Cây thảo	Hd
137	Màng màng vàng	<i>Cleome viscosa</i> L.	Cây thảo	Hd
43 Họ Mãng cầu		Annonaceae		
138	Dền (Sai) trắng	<i>Xylopia pierrei</i> Hance	Cây gỗ	Hd
139	Dủ giẻ Trung Quốc	<i>Desmos chinensis</i> Lour.	Bụi trườn	Hd
140	Mã trình	<i>Polyalthia jucunda</i> (Pierre) Fin. & Gagn.	Cây gỗ	Hd
141	Mãng cầu xiêm	<i>Annona muricata</i> L.	Cây gỗ	Tr, Hd
44 Họ Mao lương		Ranunculaceae		
142	Dây Vằng trắng	<i>Clematis granulata</i> (L.) Ohwi.	Dây leo	Hd
45 Họ Máu chó		Myristicaceae		
143	Máu chó	<i>Knema globularia</i> (Lamk.) Warb.	Cây gỗ	Hd
144	Máu chó Poilane	<i>Knema poilanei</i> de Wilde	Cây gỗ	Hd
46 Họ Măng cụt		Clusiaceae		
145	Mù u	<i>Calophyllum inophyllum</i> L.	Cây gỗ	Hd
146	Thành ngạnh	<i>Cratoxylon prunifolium</i> Kurz.	Cây gỗ	Hd
147	Thành ngành đẹp	<i>Cratoxylon formosum</i> (Jack.) Dyer.	Cây gỗ	Hd
47 Họ Mây nước		Flagellariaceae		
148	Mây nước	<i>Flagellaria indica</i> L.	Cây thảo	Hd
48 Họ Me đất		Oxalidaceae		
149	Khế	<i>Averrhoa carambola</i> L.	Cây gỗ	Tr
150	Me đất hoa tím	<i>Oxalis corymbosa</i> DC.	Cây thảo	Hd
151	Me đất hoa vàng	<i>Oxalis corniculata</i> L.	Cây thảo	Hd
49 Họ Mồng tơi		Basellaceae		
152	Mồng tơi	<i>Basella rubra</i> L.	Dây leo thảo	Tr
50 Họ Nhân sâm		Araliaceae		
153	Đinh lăng	<i>Polyscias fruticosa</i> (L.) Harms.	Cây bụi	Tr
51 Họ Nho		Vitaceae		
154	Tứ thủ Harmand	<i>Tetrastigma harmandii</i> Pl. in DC.	Dây leo thảo	Hd
155	Vác	<i>Cayratia trifolia</i> (L.) Domino	Dây leo thảo	Hd
52 Họ Ô rô		Acanthaceae		

(1)	(2)	(3)	(4)	(5)
156	Kiến cò, Bạch hạc	<i>Rhinacanthus nasutus</i> (L.) Kurz.	Cây thảo	Hd
53 Họ Phi-lao				
157	Phi lao, Dương liễu	<i>Casuarina equisetifolia</i> J. R. & G. Forst.	Cây gỗ	Tr
54 Họ Rau đắng				
158	Rau đắng đất	<i>Glinus oppositifolius</i> (L.) DC.	Cây thảo	Hd
55 Họ Rau sam				
159	Mười giờ	<i>Portulaca pilosa</i> L. subsp. <i>grandiflora</i> (Hook.) Gees	Cây thảo	Tr
160	Rau sam	<i>Portulaca oleracea</i> L.	Cây thảo	Hd
161	Sam cảnh	<i>Portulaca pilosa</i> L. subsp. <i>grandiflora</i> (Hook.) Gees var. <i>splendens</i> Hort.	Cây thảo	Tr
56 Họ Sếu, Du				
162	Sếu Wight	<i>Celtis philippense</i> var. <i>wightii</i> (Pl.) Soepadmo	Cây gỗ	Hd
57 Họ Sim				
163	Trâm đẹp	<i>Syzygium formosum</i> (Wall.) Masam	Cây gỗ	Hd
164	Trâm lạc thai	<i>Syzygium abortivum</i> (Gagn.) Merr.	Cây gỗ	Hd
165	Vối	<i>Cleisocalyx nervosum</i> (DC) Phamhoang	Cây gỗ	Hd
58 Họ Táo				
166	Núc áo	<i>Colubrina asiatica</i> (L.) Brogn.	Cây bụi trườn	Hd
59 Họ Thanh thất				
167	Bách bệnh	<i>Eurycoma longifolia</i> Jack.	Cây bụi	Hd
168	Khổ sâm nam	<i>Brucea javanica</i> (Bl.) Merr.	Cây bụi	Hd
169	Thanh thất	<i>Ailanthus triphysa</i> (Dennst.) Alst.	Cây gỗ	Hd
60 Họ Thầu dầu				
170	Chó đẻ	<i>Phyllanthus arenarius</i> L.	Cây thảo	Hd
171	Chòi mòi	<i>Antidesma japonica</i> Sieb. & Zucc.	Cây gỗ	Hd
172	Cỏ sữa lá lớn	<i>Euphorbia hirta</i> L.	Cây thảo bò	Hd
173	Cỏ sữa lá nhỏ	<i>Euphorbia thymifolia</i> L.	Cây thảo bò	Hd
174	Đuôi lươn	<i>Codiaeum variegatum</i> var. <i>pictum</i> Muell.-Arg.		Cây bụi
Tr				
175	Xương rồng 3 cạnh	<i>Euphorbia antiquorum</i> L.	Cây bụi	Hd
61 Họ Thiên lý				
176	Cẩm cù lá to	<i>Hoya macrophylla</i> Bl.	Phụ sinh	Hd
177	Cẩm cù xoan ngược	<i>Hoya obovata</i> Dcne. in DC.	Phụ sinh	Hd
62 Họ Tiết dê				
178	Dây Hồ đăng	<i>Cissampelos pareira</i> L.	Dây leo	Hd
179	Dây mối, Lôi tiền	<i>Stephania japonica</i> (Thunb.) Miers.	Dây leo	Hd
63 Họ Trinh nữ				
180	Keo lai	<i>Acacia x manauriculiformis</i>	Cây gỗ	Tr
181	Keo lá trà	<i>Acacia auriculiformis</i> A.Cunn. ex Benth.	Cây gỗ	Tr
182	Mai dương	<i>Mimosa pigra</i> L.	Cây bụi	Hd

(1)	(2)	(3)	(4)	(5)
183	Trinh nữ	<i>Mimosa pudica</i> L.	Cây thảo	Hd
64 Họ Trôm		Sterculiaceae		
184	Bây thưa	<i>Sterculia pierrei</i> Gagn.	Cây gỗ	Hd
185	Bây thưa sét	<i>Sterculia rubiginosa</i> Vent.	Cây gỗ	Hd
186	Cui biển	<i>Heritiera littoralis</i> Dryand.	Cây gỗ	Hd
187	Dó hẹp, Ổ kén	<i>Helicteres angustifolia</i> L.	Cây bụi	Hd
188	Hoàng tiền	<i>Waltheria americana</i> L.	Cây bụi nhỏ	Hd
189	Lòng mang lá to	<i>Pterospermum diversifolium</i> Bl.	Cây gỗ	Hd
65 Họ Trúc đào		Apocynaceae		
190	Dừa cạn, Hải đằng	<i>Catharanthus roseus</i> (L.) G. Don	Cây thảo	Hd
191	- Thù hoa tím	- <i>C. roseus</i> var. <i>oculata</i> Hort.	Cây thảo	Hd
192	- Thù hoa trắng	- <i>C. roseus</i> var. <i>alba</i> Hort.	Cây thảo	Hd
193	Sữa, Mò cua	<i>Alstonia scholaris</i> (L.) R. Br.	Cây gỗ	Tr
66 Họ Vang		Caesalpiniaceae		
194	Lép mè	<i>Caesalpinia hymenocarpa</i> (Prain.) Hatt.	Dây leo	Hd
195	Me	<i>Tamarindus indica</i> L.	Cây gỗ	Tr
196	Muồng đen	<i>Cassia siamea</i> Lamk.	Cây gỗ	Tr
197	Phượng vĩ	<i>Delonix regia</i> (Hook.) Raf.	Cây gỗ	Tr
67 Họ Vòi voi		Boraginaceae		
198	Phong ba, Bạc biển	<i>Argusia argentea</i> (L.f.) Heine	Cây gỗ	Hd
199	Vòi voi	<i>Heliotropium indicum</i> L.	Cây thảo	Hd
68 Họ Xa-pô-chê		Sapotaceae		
200	Chay Trung Bộ	<i>Palaquium annamense</i> L.	Cây gỗ	Hd
201	Trúng gà	<i>Pouteria zapota</i> (Jacq.) Moore & Stearn. [<i>Lucuma mammosa</i> Geartn.]]	Cây gỗ	Tr
202	Vú sữa	<i>Chrysophyllum cainito</i> L.	Cây gỗ	Tr
203	Xa-pô-chê	<i>Manilkara achras</i> (Mill.) Fosb.		
	[<i>Achras zapta</i> L.]	Cây gỗ	Tr	
69 Họ Xoan		Meliaceae		
204	Gội tía	<i>Amoora gigantea</i> Pierre	Cây gỗ	Hd
205	Xà cừ, Sọ khỉ	<i>Khaya senegalensis</i> Juss.	Cây gỗ	Tr
206	Xoan ta	<i>Melia azedarach</i> L.	Cây gỗ	Tr
70 Họ Xương rồng		Cactaceae		
207	Xương rồng khế, Long cốt		<i>Cereus peruvianus</i> (L.)	
Mill.	Cây bụi	Hd		
Lớp Hành – Liliopsida (Lớp một lá mầm - Monocotyledoneae)				
71 Họ Bách bộ		Stemonaceae		
208	Bách bộ	<i>Stemona tuberosa</i> Lour.	Dây leo	Hd
72 Họ Cau		Arecaceae		
209	Cau kiểng vàng	<i>Chrysalidocarpus lutescens</i> Wendl.	Cây cột gỗ	Tr
210	Dừa	<i>Cocos nucifera</i> L.	Cây cột gỗ	Tr
211	Đùng đình	<i>Caryota mitis</i> Lour.	Cây cột gỗ	Hd
212	Mây cát, Mây dẻo	<i>Calamus viminalis</i> Willd.	Cây bụi trườn	Hd
73 Họ Chuối		Musaceae		

(1)	(2)	(3)	(4)	(5)
213	Chuối già lùn	<i>Musa nana</i> Lour.	Cây thảo	Tr
214	Chuối mật mốc	<i>Musa x paradisiaca</i> L.	Cây thảo	Tr
215	Chuối rừng	<i>Musa acuminata</i> Colla	Cây thảo	Hd
74 Họ Dứa dại		Pandanaceae		
216	Dứa dại	<i>Pandanus tectorius</i> Park. ex Z.	Cây bụi	Hd
75 Họ Gừng		Zingiberaceae		
217	Nghệ vàng	<i>Curcuma domestica</i> Val.	Cây thảo	Hd
218	Riềng hoang	<i>Alpinia conchigera</i> Griff.	Cây thảo	Hd
76 Họ Kim cang		Smilacaceae		
219	Kim cang lá xoan	<i>Smilax ovalifolia</i> Roxb.	Dây leo	Hd
220	Thỏ phục linh	<i>Smilax glabra</i> Roxb.	Dây leo	Hd
77 Họ Lan huệ		Amaryllidaceae		
221	Náng trắng, Tỏi lỏi	<i>Crinum asiaticum</i> L.	Cây thảo	Hd
222	Phong huệ	<i>Zephyranthes rosea</i> (Spreng.) Lindl.	Cây thảo	Tr
78 Họ Lúa		Poaceae		
223	Cỏ Chân gà	<i>Dactyloctenium aegyptiacum</i> (L.) Willd.	Cây thảo	Hd
224	Cỏ Mần trầu	<i>Eleusine indica</i> (L.) Gaerrtn.	Cây thảo	Hd
225	Cỏ Ống, Cỏ Cựa gà	<i>Panicum repens</i> L.	Cây thảo	Hd
226	Cỏ Tinh thảo mảnh	<i>Eragrostis amabilis</i> L.	Cây thảo	Hd
227	Cỏ Tranh	<i>Imperatata cylindrica</i> (L.) P. Beauv.	Cây thảo	Hd
228	Sả	<i>Cymbopogon citratus</i> (DC.) Stapf.	Cây thảo	Tr
229	Tre vàng sọc	<i>Phyllostachys aurea</i> Munro	Cây bụi	Tr
79 Họ Lưỡi đồng		Iridaceae		
230	Rẻ quạt	<i>Belamcanda chinensis</i> (L.) DC.	Cây thảo	Tr
80 Họ Mây nước		Flagellariaceae		
231	Mây nước	<i>Flagellaria indica</i> L.	Bụi trườn	Hd
81 Họ Ráy		Araceae		
232	Ráy	<i>Alocasia macrorrhiza</i> (L.) G. Don	Cây thảo	Hd
233	Ráy bò	<i>Pothos repens</i> (Lour.) Druce	Cây thảo leo	Hd
234	Ráy leo	<i>Epipremnum giganteum</i> Schott.	Cây thảo leo	Hd
82 Họ Thùa		Agavaceae		
235	Sâm bông bông	<i>Dracaena</i> sp.	Cây thảo	Hd
83 Họ Trai, Thài lài		Commelinaceae		
236	Sò huyết, Lê bạn	<i>Tradescantia discolor</i> L'Hérit	Cây thảo	Tr
237	Trai Ấn, Thài lài Ấn	<i>Commelina bengalensis</i> L.	Cây thảo	Hd
238	Trai thường, Thài lài	<i>Commelina communis</i> L.	Cây thảo	Hd

Ghi chú: Hd: hoang dại; Tr: trồng

IV. Kết luận

Qua khảo sát bước đầu, chúng tôi đã giám định được 238 loài thuộc 188 chi, 83 họ thực vật ở đảo Côn Cỏ. Trong số đó, thuộc ngành Thông đá - *Lycopodiophyta* có 1 họ, 1 chi, 2 loài; thuộc ngành Dương xỉ - *Polypodiophyta* có 5 họ, 7 chi, 8 loài;

Cây Bàng vuông cổ thụ

Một góc rừng kín thường xanh

thuộc ngành Thông - *Pinophyta* có 1 họ, 2 chi, 2 loài; thuộc ngành Ngọc Lan - *Magnoliophyta* có 76 họ, 178 chi, 226 loài.

Mặc dù đảo được mệnh danh là “đảo đàn ông”, chỉ có 11 gia đình thanh niên tình nguyện đang sinh sống làm ăn, số còn lại là những thanh niên tình nguyện nam và bộ đội, nhưng cũng đã có 50 loài cây trồng được trồng với những mục đích khác nhau. Các loài này chỉ tập trung ở ngành Ngọc lan và chủ yếu ở lớp Ngọc lan. Phần lớn các cây trồng tập trung ở khu vực hành chính của UBND huyện, các doanh trại bộ đội, khu cư trú của thanh niên tình nguyện. Keo lá tràm và Muồng đen là hai loài cây gỗ được trồng tập trung thành rừng ở khu vực tây nam của đảo và phía nam văn phòng UBND huyện.

Trong số 238 loài nói trên, có 52 loài cây gỗ hoang dại, thích nghi cao độ với điều kiện sinh thái của đảo, là nguồn vật liệu tốt cho việc phát triển hệ thống cây lâm nghiệp trên đảo, có thể nghiên cứu nhân giống trồng dặm làm giàu rừng tự nhiên và chuyển đổi rừng Keo lá tràm hoặc trồng phân tán để tôn tạo cảnh quan.

Có một số loài quý hiếm rất cần có kế hoạch bảo tồn như Phong ba, Bàng vuông, Gụ lau...

N X C

TÓM TẮT

Đảo Côn Cỏ có thảm thực vật che phủ đến 75% bề mặt. Thảm thực vật ở đây khá phong phú về dạng sống và đa dạng về thành phần loài. Chỉ trên 250 ha đất bao gồm cả đất thịt và nền đá lộ đầu, đã có ít nhất là 238 loài thực vật thuộc 188 chi, 83 họ và 4 ngành hiện hữu, chứng tỏ rằng tính đa dạng sinh học thực vật ở đảo khá cao. Nguồn gen cây gỗ hoang dại, thích nghi cao với môi trường đảo là khá lớn (52 loài), có thể tận dụng để phát triển rừng và tôn tạo cảnh quan theo hướng phát triển bền vững.

ABSTRACT

A PRELIMINARY STUDY OF COMPOSITION FLORISTIC SPECIES IN CÔN CỎ ISLE

Côn Cỏ Isle includes a floristic composition which covers up to 75% its surface. The floristic composition in here is very abundant in terms of habitats and is diversified in species. Within only over 250 hectares of land including rich soil and emerging rock surface, there are at least 238 flora species which belong to the existing 188 genus, 83 families and 4 divisions. This means the bio-diversity of the flora system in here is quite high. The gene source of wild trees with high adaptation to the isle's environment is very rich, which includes about 52 species and which can be made use to expand the forest and environment embellishment in accordance with requirements for sustainable development.